

Broj: 06-41-6-141-~~18~~18/MH
Sarajevo, 3. 12. 2018. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE
SARAJEVO

Datum: 10-12-2018		Svoj broj: 2701/18	
Broj posla: 010203	Klasifikaciona oznaka: 37	Redni broj: 2701/18	Svoj prilozak: S

Bosna i Hercegovina
Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine
Sekretarijat

PREDMET: Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za 2017. godinu, dostavlja se-

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 157. sjednici održanoj 7. 11. 2018. godine razmotrilo i usvojilo Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za 2017. godinu.

Zaključkom Vijeća ministara sa iste sjednice zaduženo je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da svake godine informira Parlamentarnu skupštinu BiH o napretku u predmetnoj problematici.

U skladu sa gore navedenim, u prilogu akta dostavljamo vam zaključak Vijeća ministara, te Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za 2017. godinu, pripremljen na jezicima i pismima u službenoj upotrebi u BiH.

S poštovanjem,

Prilog:

- Zaključak Vijeća ministara broj: 05-07-1-2737-29/18 od 7. 11. 2018. godine,
- Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za 2017. godinu na bosanskom jeziku,
- Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za 2017. godinu na srpskom jeziku,
- Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za 2017. godinu na hrvatskom jeziku.

Dostavljeno:
1x naslovu
1x a/a

MINISTRICA
Senjha Borovac
Senjha Borovac

Broj: 05-07-1-2737-29/18
Sarajevo, 7. 11. 2018. godine

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE BiH

- n/r tajniku Ministarstva -

**Trg BiH 1
71000 Sarajevo**

BOSNA I HERCEGOVINA		
19-11-2018		
06	41-6	141-24/18

PREDMET: Obavijest o zaključku Vijeća ministara BiH

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 157. sjednici, održanoj 7. 11. 2018. godine, razmotrilo je Izvješće o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za 2017. godinu, te u vezi s tim zaključilo:

- usvaja se Izvješće o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma za 2017. godinu;
- zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine da osigura zaključenje sporazuma o udruživanju sredstava s vladama entiteta i Vladom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine kojim će se precizirati pitanje udruživanja sredstava u Fond za povratak Bosne i Hercegovine za pitanja financiranja prava iz Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma;
- zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine da zatraži od mjerodavnih ministarstva da u okviru svojih nadležnosti osiguraju financiranje provedbe prava iz Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma;
- zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine da predmetno izvješće prosljedi nadležnim institucijama vlasti na razini Bosne i Hercegovine, entiteta i Vlade Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, kao i domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama, u cilju upoznavanja i postupanja po istom;
- zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine da svake godine izvještava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine o napretku u realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma.

O zaključku vas informiramo radi njegove provedbe.

S poštovanjem,

DOSTAVLJENO:

- naslovu
- a/a

**GENERALNI TAJNIK
VIJEĆA MINISTARA BiH**
mr. Robert Vidović

Извјештај
о реализацији Ревидиране стратегије Босне и Херцеговине
за провођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума за 2017. годину

Јули, 2018. године

САЖЕТАК

ИЗВЈЕШТАЈА О РЕАЛИЗАЦИЈИ РЕВИДИРАНЕ СТРАТЕГИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ПРОВЕДБУ АНЕКСА VII ДЕЈТОНСКОГ МИРОВОГ СПОРАЗУМА ЗА 2017. ГОДИНУ

- Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије Босне и Херцеговине за provedбу Анекса VII Дејтонског мировног споразума за 2017. годину, представља пресјек стања у овој области, преглед реализације препорука из Ревидиране стратегије за provedбу Анекса VII Дејтонског мировног споразума („Службени гласник БиХ“ број 78/10) и проблеме у приступу правима из Анекса VII Дејтонског мировног споразума.
- Број избјеглица из Босне и Херцеговине који се налазе изван земље је 17.694.
- Тренутно је у Босни и Херцеговини у статусу расељених 32.145 породица, односно 96.830 расељених лица. У односу на Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије за provedбу Анекса VII ДМС-а из 2016. године, број расељених лица смањено се за 1.744 особе.
- До сада је евидентирано око 1.061.000 повратака у Босну и Херцеговину, од чега се око 611.000 или 58% односи на повратак расељених лица, а око 450.000 или 42% на повратак избјеглица.
- У односу на Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије о provedби Анекса VII Дејтонског мировног споразума из 2016. године број обновљених стамбених јединица је повећан за 5,7%.
- У периоду 1.1.2017- 31.12.2017. године обновљене су 902 стамбене јединице.
- Укупно од 2009. до 2017. година обновљено је 11.754 стамбене јединице. Број стамбених јединица планирано/у изградњи је 8.418, што укупно износи 20.172 стамбене јединице. У односу на процјену броја стамбених јединица у Ревидираној стратегији за provedбу Анекса VII Дејтонског мировног споразума од 34.918, потребно је обновити још 14.746 стамбених јединица.
- У 2017. години имплементирано је 378 пројеката помоћи у обнови комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе расељена лица и повратници.
- За пројекте електрификације стамбених јединица расељених лица и повратника, у периоду од 2009. до 2017. године, уложено је цца 15.750.000 КМ у преко 60 општина у БиХ за цца 2.300 корисника/стамбених јединица.
- Из донаторских и кредитних средстава у току је имплементација значајних пројеката (РСП, ЦЕБ II, ОПЕК, СДФ) чији је циљ стамбено збрињавање најугроженијих расељених лица и избјеглих лица из региона и друге мјере подршке provedби Анекса VII Дејтонског мировног споразума.

- Пројектом “Затварање колективних центара и алтернативног смјештаја путем осигурања јавних стамбених рјешења – ЦЕБ II” предвиђено је затварање 121 колективног центра. У извјештајном периоду за 2017. годину, у оквиру овог пројекта на основу претходно завршених процедура започета је изградња/реконструкција на пет подпројеката (зграда) у оквиру којих ће бити обезбјеђено 128 стамбених јединица.

- Извјештај је дао јасну слику о присутним потешкоћама и проблемима који су у уској вези са реализацијом стратешког циља осигурање услова одрживог повратка и процеса реинтегрисања у БиХ у областима здравствене и социјалне заштите, сигурности и деминирања, запошљавања и образовања повратника, те питање накнаде штете за имовицу која се не може вратити избјеглицама и расељеним лицама.

- За обнову и реконструкцију стамбених јединица и пројекте одрживости у току 2017. године уговорено је укупно 29.340.100,27 КМ.

- Кад су у питању пројекти који се финансирају из удружених средстава у 2017. години реализована су средства у износу од 1.356.532 КМ.

- Финансијска реализација пројеката који се финансирају из кредитних и донаторских средстава у 2017. години износи 21.996.486 КМ.

- Укупна финансијска реализација у 2017. години износи 23.353.018 КМ.

УВОД

Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије Босне и Херцеговине за провођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума (у даљњем тексту: Ревидирана стратегија) за 2017. годину садржи пресјек стања у овој области, преглед постигнутих резултата у реализацији препорука из Ревидиране стратегије и проблема у приступу правима из Анекса VII Дејтонског мировног споразума (у даљњем тексту: ДМС-а), преглед улагања у обнову стамбених јединица и пројекте електрификације и комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе расељена лица и повратници.

У Извјештају, поред података Министарства за људска права и избјеглице БиХ (у даљњем тексту: Министарство), су уврштени подаци које су доставиле сљедеће институције:

- Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: БиХ) и надлежних министарстава - Министарство здравства и социјалне заштите Републике Српске, Федерално министарство здравства, Одјељење за здравство и остале услуге Владе Брчко дистрикта БиХ, Министарство здравства и социјалне заштите Републике Српске, Федерално министарство образовања, Министарство образовања Посавског кантона, Министарство образовања Херцеговачко-неретванског кантона, Министарство образовања Западно-херцеговачког кантона, Министарство просвјете и културе Републике Српске,
- Фонд за повратак БиХ,
- Федерално министарство расељених особа и избјеглица,
- Министарство за избјеглице и расељена лица Републике Српске,
- Одјел за расељена лица, избјеглице и стамбена питања Владе Брчко дистрикта БиХ,
- Представништво УНХЦР-а у БиХ,
- Мисија ОСЦЕ-а у БиХ
- Унија за одрживи повратак

Министарство има добру сарадњу и координацију са надлежним ентитетским министарствима, међународним организацијама и институцијама, локалним заједницама, посебно у имплементацији пројеката из области provedбе Анекса VII ДМС-а, размјене и унапријеђења база података и др.

Министарство има успјешну сарадњу и са Заједничком комисијом за људска права Парламентарне скупштине БиХ па су организоване и заједничке конференције о људским правима. У току 2017. године одржани су састанци извршне и законодавне власти (Одбора за повратак Парламента ФБиХ и Народне скупштине Републике Српске са свим надлежним министарствима) на тему здравствене заштите повратника и расељених лица и затварања колективних центара.

I. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ

Стратегијом БиХ за провођење Анекса VII ДМС-а из 2002. године утврђени су сљедећи циљеви:

1. Завршетак процеса повратка избјеглица из БиХ и расељених лица у БиХ;
2. Реализовање поврата имовине и станарских права;
3. Завршетак процеса реконструкције стамбених јединица за потребе повратка;
4. Осигурање услова одрживог повратка и процеса реинтеграције у БиХ.

У Ревидираној стратегији у циљу реализације стратешких циљева анализирано је десет области:

1. Реконструкција стамбених јединица избјеглица, расељених лица и повратника, затварање колективних центара и рјешавање питања алтернативног смјештаја расељених лица и повратника и социјалног становања с посебним акцентом на проблеме расељених лица и избјеглица, те стамбеног збрињавања рањивих категорија повратника;
2. Завршетак процеса поврата имовине и станарских права избјеглица, расељених лица и повратника;
3. Електрификација повратничких насеља и стамбених јединица повратника;
4. Реконструкција инфраструктуре у мјестима од интереса за повратак избјеглица, расељених лица и повратника;
5. Здравствена заштита расељених лица и повратника;
6. Социјална заштита расељених лица и повратника;
7. Остваривање права на образовање расељених лица и повратника;
8. Право на рад и запошљавање расељених лица и повратника;
9. Сигурност расељених лица и повратника и деминирање подручја повратка;
10. Право на накнаду штете расељеним лицама, избјеглицама и повратницима.

1. Реконструкција стамбених јединица избјеглица, расељених лица и повратника, затварање колективних центара и рјешавање питања алтернативног смјештаја расељених лица и повратника и социјалног становања расељених лица и избјеглица и стамбеног збрињавања рањивих категорија повратника;

Реализација стратешких циљева, завршетак процеса повратка избјеглица из БиХ и расељених лица у БиХ и завршетак процеса реконструкције стамбених јединица за потребе повратка везан је за ову област.

У досадашњој примјени одредби Анекса VII ДМС, трагом стратешких одређења, БиХ је углавном била усмјерена на рјешавања питања повратка избјеглица и расељених лица и реконструкције стамбених објеката.

До сада је евидентирано око 1.061.000 повратака у БиХ. Од укупног броја реализованих повратака, око 611.000 или 58 % односи се на повратак расељених лица, а око 450.000 или 42 % на повратак избјеглица. Протјерује се да је број најугроженијих „мањинских“¹ повратника око 47.000.

---

¹ „Мањински“ повратак је чисто технички термин који се односи на особе које се враћају у општине свoga пријератног пребивалишта у којима тренутно преовладава(ју) неки други конститутивни народ(и).

Број расељених лица се знатно смањило у односу на милион расељених лица из 1995. године. По попису из 2000. године број расељених лица био је 557.275, а након ревизије статуса из 2005. године број расељених лица био је 186.138. Тренутно је у БиХ у статусу расељених 32.145 породица, укупно 96.830 расељених лица, од којих је 38,2% расељено на подручју Федерације БиХ, 61,4 % на подручју Републике Српске 0,4% на подручју Брчко Дистрикта БиХ. У односу на Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије за провођење Анекса VII ДМС-а из децембра 2016. године, број расељених лица смањило се за 1.744, односно број расељеничких породица смањило се за 586.

Према посљедњем годишњем статистичком извјештају УНХЦР-а за 2017. годину, ван БиХ је 17.694 избјеглица из наше земље, што је за 1.054 лица мање у односу на статистичке извјештаје из 2015. године. Преглед броја избјеглица из БиХ које се налазе у другим земљама су: у Србији 9.081, Француској 4.065, Швицарској 2.173, Њемачкој 1.450, Италији 568 и др. Статус избјеглица из БиХ за вријеме њиховог боравка у земљама прихвата утврђује се по правилима и прописима земаља прихвата.

Према подацима Министарства, до данас је изграђено односно обновљено око 343.000 стамбених јединица.

Табела остварених резултата у обнови стамбених јединица за период 2009-2017. година

Процјена броја необновљених стамбених јединица	Број обновљених стамбених јединица	Број стамбених јединица планирано/у изградњи	Број необновљених стамбених јединица
34.918	11.754	8.418	14.746
100%	33,7%	24,1%	42,2%

У периоду од 1. 1. 2017. до 31. 12. 2017. године кроз осигуране пројекте, буџете ентитета и Брчко Дистрикта БиХ обновљене су 902 стамбене јединице. Укупно од 2009. до 2017. обновљено је 11.754 стамбене јединице, а у изградњи је 8.418 стамбених јединица, што укупно износи 20.172 стамбених јединица. У тај број укључене су 1.093 стамбене јединице изграђене по градовима и општинама у Републици Српској, из средстава Владе Републике Српске у циљу реализације Анекса VII ДМС-интеграција у Републици Српској, који до сада нису евидентирани кроз раније извјештаје. У односу на процјену броја стамбених јединица у Ревидираној стратегији од 34.918 потребно је обновити још 14.746 стамбених јединица.

У односу на Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије за 2016. године, највећи напредак остварен је у обнови стамбених јединица, те је за 5,7% повећан број обновљених стамбених јединица.

Саставни дио овог извјештаја је Табела бр 1. Улагања по ентитетима и општинама у обнови и реконструкцији стамбених јединица за период 1. 1. 2009. до 31. 12. 2017. У Табели бр. 1. дат је преглед по општинама/градовима у односу на показатеље потреба дефинисаних у Оквирном програму повратка избјеглица и расељених лица у БиХ за период 2009-2014., који је саставни дио Ревидиране стратегије и реализованих/обновљених стамбених јединица у

периоду 2009-2017. У одређеним општинама/градовима број обновљених стамбених јединица већи је од исказаних потреба зато што је Оквирни програм повратка рађен комбиновањем показатеља из Базе података о регистрованим потенцијалним корисницима помоћи за обнову и Базе података о расељеним лицама у БиХ, а показало се да су у одређеним општинама/градовима потребе за обновом и реконструкцијом веће.

У циљу стамбеног збрињавања најугроженијих расељених лица и избјеглих лица из региона, из донаторских и кредитних средстава у току је реализација значајних пројеката: Државни пројекат стамбеног збрињавања (ДПСЗ) у вези с Регионалним стамбеним програмом, Пројекат “Затварање колективних центара и алтернативног смјештаја путем осигурања јавних стамбених рјешења – ЦЕБ II”, Пројекат обнове стамбеног фонда – ОПЕК, Пројекат обнове стамбених јединица избјеглих лица који се финансира кредитним средствима Саудијског фонда за развој - СФД, Програм помоћи Владе Републике Хрватске за подршку повратку Хрвата из Републике Хрватске у БиХ, чији је циљ обнова и реконструкција стамбених јединица и друге мјере подршке провођењу Анекса VII ДМС-а.

Преглед броја стамбених рјешења по пројектима и годинама:

Пројекат	Број стамбених јединица	2016	2017	2018	2019	2020	Преостало
ДПСЗ	5.400	98	336	826	762	1.170	2.208
ЦЕБ 2	2.611	-	-	507	1.052	1.052	
СФД	901	106	94	320	381		
ОПЕЦ	491	351	74	56	10		
Програм помоћи Владе РХ	166	95	0	30	41		
Укупно	9.569	650	504	1.739	2.246	2.222	2.208

Државни пројекат стамбеног збрињавања (ДПСЗ) у вези с Регионалним стамбеним програмом

Имплементација Државног пројекта стамбеног збрињавања (ДПСЗ) у оквиру Регионалног стамбеног програма (РСП) током извјештајног периода настављена је предвиђеном динамиком. ДПСЗ за циљ има осигурати стамбено збрињавање у БиХ за 5.400 породица или 14.000 избјеглих и расељених лица. Укупна вриједност пројекта за БиХ је око 200 милиона КМ. Учешће БиХ износи око 15%, а највећи дио трошкова, односно 85% финансира се из мултидонаторског Фонда РСП којим управља Развојна банка Вијећа Европе.

До сада је Скупштина донатора Фонда РСП одобрила пет под-пројекта (БиХ1, БиХ2, БиХ3, БиХ4 и БиХ5) које је БиХ кандидовала у оквиру доступних средстава у Фонду РСП-а. Исто тако, одобрено је проширење под-пројекта БиХ2 и БиХ3 у износу од око 5 милиона КМ, тако

да укупан износ до сада одобрених донација износи око 95 милиона КМ, што уз домаћу контрибуцију од око 15 милиона КМ представља укупну вриједност од 110 милиона КМ. Такође, БиХ је позвана да за финансирање достави нови приједлог под-пројекта БиХ6 у износу гранта од 15 мил. ЕУР. Уз домаћу контрибуцију од 2 мил. ЕУР укупна вриједност овог под-пројекта ће износити 17,5 мил. ЕУР.

У оквиру ових 6 под-пројеката планирано је осигурати стамбено збрињавање за око 3.200 најрањивијих породица, односно око 10.000 избјеглих и расељених лица. У односу на планирани број од 5.400 корисничких породица, на овај начин остварује се близу 60% планираног броја стамбених рјешења ДПСЗ у БиХ из заједничког програма. Укључено је 76 локалних заједница са којима су потписани уговори о сарадњи на provedби ДПСЗ, завршено је 412 кућа и двије вишестамбене зграде са укупно 29 станова. У 2017. години завршено је 336 стамбених јединица. Имплементација пројекта је продужена до краја 2020. године.

Пројекат “Затварање колективних центара и алтернативног смјештаја путем осигурања јавних стамбених рјешења – ЦЕБ II”

Затварању колективних центара и алтернативног смјештаја је у Ревидираној стратегији поклоњена велика пажња, те је ово питање оцијењено као један од кључних приоритета из два разлога: ради се о изузетном хуманитарном проблему, јер расељена лица годинама након потписивања ДМС-а живе у колективним центрима и углавном у јако лошим условима и зато што су колективни центри и алтернативни смјештаји на терету буџета на свим нивоима власти у БиХ.

Одбор за заштиту права избјеглица, расељених лица и повратника у Народној скупштини Републике Српске одржао је у септембра 2017. године тематску сједницу под називом “Затварање колективних центара у БиХ” и донесен је одређени сет закључака. Том приликом је заузет заједнички став и дата пуна подршка свих нивоа власти за затварање колективних центара са роком реализације до краја 2020. године. Одбори и комисије су се као радна тијела свих нивоа власти обавезали да ће у складу са својим надлежностима иницирати доношење Закона о социјалном становању. Народни посланици/заступници ће у складу са уставним надлежностима у својим радним тијелима, у Програму рада законодавних органа за 2018. годину уврстити усвајање Закона о социјалном становању.

Пројекат ЦЕБ II имплементира се на основу потписаног Оквирног Споразума о кредиту између БиХ и Развојне Банке Вијећа Европе Л/Д 1789 (2013). Планирано је да се овај Пројекат имплементира на територији 45 градова/општина у БиХ (укључујући и Брчко Дистрикт БиХ). Циљ пројекта је затварање 121 колективног центра и алтернативног смјештаја у БиХ, путем изградње јавног стамбеног фонда (станова и смјештајних јединица у оквиру институционалних установа) који ће се изградити и користити по моделу социјалног непрофитног становања. Проведбом истог ће бити стамбено збринута преко 7200 лица у 2611 стамбених јединица. Укупна вриједност пројекта је 104 милиона еура од чега је 60 милиона еура кредитно задужење, 42,7 милиона еура осигуравају локални нивои власти, углавном путем осигурања земљишта, инфраструктуре, дозвола и слично, те 1,3 милиона еура гранта који се реализује путем УНХЦР-а.

Имплементатори овог Пројекта су ресорна ентитетска министарства и Брчко Дистрикт БиХ, а финансијска реализација се врши путем Фонда за повратак БиХ. Министарство је преузело обавезе координације и мониторинга овог Пројекта.

У 2017. години, у оквиру овог пројекта, на основу претходно завршених процедура, започета је изградња/реконструкција на пет подпројеката (зграда) у оквиру којих ће бити обезбјеђено 128 стамбених јединица. Припремљена је пројектна и тендерска документација за извођење радова на изградњи/реконструкцији 12 подпројеката (зграда), у оквиру којих је планирана изградња/реконструкција 507 стамбених јединица. У контексту ЦЕБ II пројекта, усвојено је 41 одлука о социјалном становању и 40 одлука о ЦЕБ II пројекту у општинама у којима се имплементира овај пројекат, те је донесено 7 одлука о критеријумима за субвенционисање трошкова закупа.

Да би се осигурао успјех имплементације ЦЕБ II пројекта посебна пажња посвећена је сљедећим елементима: социо-економске карте за становнике колективних центара су комплетиране у 27 преосталих општина ЦЕБ II, омогућавајући анализу њихове ситуације, потреба и потенцијала за интеграцију (889 породица/2.350 лица), организовано је пет радионица у оквиру ЦЕБ II информативне кампање за 147 учесника, представника ЦЕБ II општина у БиХ.

По овом Пројекту у 2018. години планира се завршетак изградње пет зграда односно укупно 128 стамбених јединица, које су започете током 2017. године, као и усељење истог броја верификованих корисничких породица. Такође, током 2018. године планиран је почетак извођења радова на дванаест нових подпројеката (зграда) у оквиру којих ће бити обезбјеђено 507 стамбених јединица.

Пројекат обнове стамбеног фонда – ОПЕК

Пројекат обнове стамбеног фонда ОПЕК се финансира из кредитних средстава ОПЕК-ОФИД Развојног фонда. Укупна процијењена вриједност Пројекта износи 7 милиона \$, Истим је првобитно предвиђена обнова/изградња 390 стамбених јединица у 45 градова/општина и Брчко дистрикту БиХ. Током имплементације Пројекта, процијењено је да је из расположивих кредитних средстава могуће реализовати обнову/изградњу укупно цца 491 стамбених јединица. По овом Пројекту до краја 2017. године завршена је обнова/изградња 425 стамбених објеката, те започете активности на припреми и реализацији обнове/изградње преосталих стамбених објеката, који су одобрени од стране Комисије за избјеглице и расељена лица БиХ (у даљњем тексту: Комисија). У току 2017. године по овом пројекту је завршено укупно 74 стамбене јединице.

Током 2018. године планирано је провођење процедура и завршетак обнове/изградње преосталих 56 стамбених објеката, те окончање комплетног програма у складу са одобреним кредитним средствима као и одлукама Комисије.

Пројекат обнове стамбених јединица избјеглих лица који се финансира кредитним средствима Саудијског фонда за развој-СФД

Пројекат обнове стамбених јединица избјеглих лица се финансира из кредитних средстава на основу потписаног Међународног споразума о кредиту између БиХ и Саудијског фонда за развој (СФД 4/560). Укупна процијењена вриједност Пројекта износи 15 милиона \$. Донесеним Одлукама од стране Комисије одобрена је обнова 901 стамбеног објекта за 4000 корисника на подручју 83 општине и Брчко Дистрикта БиХ. У оквиру реализације овог Пројекта до краја 2017. године завршене су претходне процедуре и извршено је уговарање извођења радова на обнови/реконструкцији укупно 369 стамбених објеката (41% од укупно планираног броја стамбених јединица), од чега је 166 стамбених објеката завршено и исти су предати корисницима, а извођење радова на обнови/изградњи 203 стамбена објекта су у завршној фази реализације, те је усељење 203 корисничке породице планирано почетком 2018. године.

По овом Пројекту, током 2017. године, од стране ресорних ентитетских министарстава, који су имплементатори Пројекта, проведене су процедуре за извођење радова на обнови/изградњи додатних цца 150 стамбених објеката, али је због проблема неријешеног питања коначног сервисирања дуга по наведеном кредитном споразуму, које је у надлежности ресорних министарстава финансија (ентитетска, Брчко Дистрикт и БиХ) дошло до привремене обуставе потписивања нових Уговора у оквиру реализације овог Пројекта.

На основу горе наведених активности, до краја 2018. планиран је завршетак обнове/изградње 520 стамбених објеката, што чини 58% од укупно планираног 901 стамбеног објеката.

Од стране кредитора СФД током 2017. године, одобрено је продужење рока имплементације до краја 2020 године.

Програм помоћи Владе Републике Хрватске за подршку повратку Хрвата из Републике Хрватске у БиХ

Реализација пројекта је тренутно у прекиду, у 2017. години није обновљена ниједна стамбена јединица. За 2018. годину је предвиђена обнова/изградња 30 стамбених јединица.

2. Завршетак процеса поврата имовине и станарских права избјеглица, расељених лица и повратника

С циљем реализације стратешког циља реализовања поврата имовине и станарских права Министарство је од Суда БиХ затражило податке о укупном броју судских поступака у вези с повратом имовине и станарских права.

Суд БиХ је информисао Министарство да је за примљено укупно 246 тужби против Комисије за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица БиХ. Министарство је до краја 2017. године за примило 45 предмета Суда БиХ, од којих је 28 захтјева за приспитување одлука Суда БиХ (4 захтјева којим се приспитување судске одлуке уважава, 11 захтјева којим се приспитување судске одлуке одбија), 17 пресуда Суда БиХ (8 пресуда којим се тужба одбија

и 9 пресуда којим се тужба уважава). Према подацима из базе података Суда БиХ, још је само један предмет по захтјеву за преиспитивање судске одлуке Управног савјета Суда БиХ. Приликом рјешавања ових предмета, Суд БиХ примјењивао је одлуку Европског суда за људска права, која је донесена у предмету Тихомир Алексић против БиХ, апелација број 38233/05.

Преостали проблеми у овој области су стварно враћање станова у колективним објектима што је и даље проблематично и не постоји системско рјешење за овај проблем широм БиХ. У неким случајевима, зграде су реконструисане, али се одступало од димензија, тако да расељена лица нису могла да враће своју имовину. Постоји посебан проблем у вези са лицама чији су станови уништени, регулациони планови локалних заједница који се односе на такво земљиште сада предвиђају да ће на том дијелу земљишта бити изграђени објекти друге намјене.

С циљем реализације стратешког циља **осигурање услова одрживог повратка и процеса реинтегрисања у БиХ** кроз области: електрификација повратничких насеља и појединачних стамбених јединица повратника, реконструкција инфраструктуре у мјестима од интереса за повратак избјеглица, расељених лица и повратника, здравствена, социјална и пензијско-инвалидска заштита расељених лица и повратника, остваривање права на образовање, рад и запошљавање расељених лица и повратника, сигурност расељених лица и повратника и деминирање подручја повратка и право на накнаду штете расељеним лицама, избјеглицама и повратницима остварени су следећи резултати:

3. Електрификација повратничких насеља и појединачних стамбених јединица повратника

За пројекте електрификације стамбених јединица расељених лица и повратника, у периоду од 2009. до 2017. године уложено је цца 15.750.000 КМ у преко 60 општина у БиХ за цца 2.300 корисника/стамбених јединица. У току 2017. године на електро мрежу прикључене су 163 стамбене јединице у 14 општина.

У току 2017. године Одлуком Комисије, из средстава за 2015. годину распоређено је 675.000,00 КМ, за електрификацију стамбених јединица расељених лица и повратника у шест пројектних општина у БиХ, за укупно осам пројеката, цца 58 стамбених јединица. Такође, у току 2017. године Министарство је расписало јавни позив општинама/градовима у БиХ за доставу пројектних приједлога у сврху електрификације стамбених јединица повратника и расељених лица. Предвиђена средства су из 2016. године и износе 838.507 КМ.

	ЗПЕ09	ЗПЕ10	ЗПЕ12-13	ЗПЕ15	ЗПЕ16	ЗПЕ17
БИХ (КМ)	4.717.704	5.406.500	1.400.000	675.000	838.507	700.000

Према урађеним анализама и процјенама још око 1.500 обновљених стамбених јединица повратника и расељених лица је без омогућеног прикључења на електро-мрежу. Наведени број је подложен константним промјенама, обзиром да се и поред имплементације пројеката

електрификације, којима се омогућава прикључење стамбених јединица повратника и расељених лица на електро-мрежу, кроз различите пројекте обнове стамбених јединица евидентирају и нови корисници чије стамбене јединице након извршене реконструкције, немају омогућено прикључење.

Министарство ће и у наредном периоду издвајати средства за ове намјене. У току 2017. године Министарство је иницирало низ састанака са све три електропривреде у БиХ у циљу постизања већег учешћа од стране ова три предузећа, а везано за електрификацију стамбених јединица реализованог повратка. Договорено је да се у потпуности поштују одредбе потписаног Споразума из 2005. године о усаглашавању годишњих планова електропривреда са потребама које евидентира Министарство на основу проведених јавних позива из ове области.

Саставни дио овог Извјештаја је Табела бр. 2 - Улагања по општинама - пројекти електрификације и комуналне и социјалне инфраструктуре у којој су приказана улагања по општинама/градовима за период од 1. 1. 2009. до 31. 12. 2017. године, која су распоређена на основу Одлука Комисије, а у складу са удруженим средствима Министарства, надлежних ентитетских министарстава и Брчко дистрикта БиХ.

4. Реконструкција инфраструктуре у мјестима од интереса за повратак избјеглица, расељених лица и повратника

Препорукама из Ревидиране стратегије затражено је приоритетно осигурање средстава за санацију комуналне и социјалне инфраструктуре за потребе лица које су се већ вратиле у своје обновљене стамбене јединице, успоставити базу података о стању инфраструктуре на територији БиХ за потребе потенцијалних корисника помоћи – повратника, утврдити критерије за одабир приоритетних локалитета повратка (посебно притом имати у виду сиромашније општине) у којима је потребно извршити санацију инфраструктурних објеката, на основу којих би се на транспарентан начин, путем јавних конкурса, изабрали и реализовали пројекти. Затражено је да Министарство, у складу са својом координирајућом улогом, обједињује све захтјеве и информације значајне за обнову путне, водоводне и канализационе мреже, као и потребе за обновом објеката социјалне инфраструктуре и др.

Министарство је у извјештајном периоду водило активности на утврђивању потреба у обнови комуналне и социјалне инфраструктуре за повратнике и расељена лица, као и на унапријеђењу процеса додјеле помоћи путем јавних конкурса овим категоријама корисника у БиХ.

У 2017. години Одлуком Комисије, из средстава за 2015. годину, распоређено је 1.575.000,00 КМ за пројекте обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе расељена лица и повратници, у 32 пројектне општине у БиХ, за укупно 43 пројекта. У току 2017. године Министарство је расписало Јавни позив општинама/градовима у БиХ за доставу пројектних приједлога за обнову и изградњу комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе расељена лица и повратници, из средстава Фонда за повратак БиХ за 2016. годину у износу од 1.956.516,13 КМ.

Комисија је за обнову комуналне и социјалне инфраструктуре из средстава Фонда за повратак БиХ, у периоду од 2009. до 2017. године, укупно одобрила иза 32 милиона КМ.

	ЗПОП09	ЗПОП10	ЗПОП12-13	ЗПОП14	ЗПОП15	ЗПОП16
БИХ (КМ)	8.382.327,44	13.458.662,19	2.828.000	2.600.000	1.575.000,00	1.956.516,13

*У току је одабир приоритетних пројеката по пројекту ЗПОП17 (1.525.000 КМ)

Саставни дио овог Извјештаја је Табела бр. 2 - Улагања по општинама: пројекти електрификације и комуналне и социјалне инфраструктуре у којој су приказани пројекти по општинама/градовима у периоду од 1.1.2009. до 31.12.2017.године, који су одобрени на основу Одлука Комисије, а у складу са удруженим средствима Министарства, надлежних ентитетских министарстава и Брчко дистрикта БиХ, као и пројекти по општинама које су имплементирала ентитетска министарства и Брчко дистрикт БиХ у складу са њиховим плановима рада.

5. Здравствена заштита расељених лица и повратника

Препоруке и приједлози мјера за унапређење стања из области здравствене заштите кроз Ревидирану стратегију су: покретање иницијативе Министарства цивилних послова БиХ за измјене и допуне Споразума о начину и поступку кориштења здравствене заштите осигураних лица на територији БиХ, изван подручја ентитета, односно Брчко Дистрикта БиХ којем осигурана лица припадају, а у вези с приступом здравственој заштити расељених лица и повратника; уједначавање трајања повратничког статуса; осигуравање рјешења којима ће дјеца имати статус осигураног лица без обзира на статус њихових родитеља; осигуравање здравствене заштите дјечи током основног, средњег и редовног студирања; осигуравање здравствене заштите лицама старијим од 65 година; пријаве на заводе за запошљавање без рокова што је основа за здравствено осигурање незапослених лица; омогућавање расељеним лицама/повратницима да се несметано укључе у систем здравственог осигурања након престанка статуса.

Заједничком истраживањем Министарства и УНХЦР-а, које је реализовано у 53 општине у БиХ указује на то да се 19,7% расељених лица и 42% повратника суочавају са изазовима у вези са здравственим осигурањем, 30% повратника и 11% расељених лица немају здравствено осигурање у свом мјесту повратка или мјесту расељења, већ га имају негде другдје у БиХ, док 10-14% расељених лица и повратника немају уопште здравствено осигурање. Здравствена заштита, закони о здравственом осигурању и пракса нису прилагођени потребама расељених лица и повратника када се нађу изван јурисдикције фондова здравственог осигурања. У недостатку доступне здравствене заштите или преноса здравственог осигурања, расељена лица и повратници морају да се уклопе у здравствени систем у мјесту повратка, што није увијек могуће. Чак и када је то могуће, не могу добити здравствену заштиту под истим условима као у мјестима расељености, било због недостатка хармонизованог законодавства или неједнаког нивоа доступне здравствене заштите.

Искуства са терена говоре да један број повратника усљед страха од губитка здравственог осигурања у мјесту расељења или немогућности остваривања здравствене заштите у мјесту повратка у истом обиму као у мјесту расељености, не региструје повратак. Ово спрјечава потпуну интеграцију повратника који настављају остваривати права изван мјеста повратка. Присутна је неуједначеност у роковима за пријављивање на заводе за запошљавање као услов са стицање здравственог осигурања по основу незапослености. У Републици Српској и Брчко дистрикту БиХ нема рокова за пријављивање на заводе за запошљавање, док је у Федерацији БиХ тај рок преклузиван, што онемогућава повратницима да се у кратком року од 30 дана пријаве на заводе за запошљавање и на основу незапослености остваре право на здравствено осигурање и здравствену заштиту.

И у Федерацији БиХ и Републици Српској су предузете дјелимичне мјере, али још увијек недостају одржива и системска рјешења. Влада Федерације БиХ омогућила је и даље повратницима у Републику Српску здравствену заштиту примјеном Одлуке о остваривању права из болничке здравствене заштите повратника из Федерације БиХ у Републику Српску у здравственим установама у Федерацији БиХ. За потребе лијечења расељених лица и избјеглица Влада Федерације БиХ на иницијативу Федералног министарства расељених особа и избјеглица издваја на годишњем нивоу 2.000.000,00 КМ за пружање прије свега услуга болничког лијечења повратника у клиничким центрима у Федерацији БиХ. Влада Републике Српске је подржала потписивање Протокола о лијечењу пацијената за повратнике из Кантона 10 у децембру 2017. године, чиме се осигурава приступ болничким услугама у Бањалуци и Приједору за повратнике у Кантону 10. Рјешења Владе Федерације БиХ и Владе Републике Српске су привременог карактера и не представљају системско рјешење којим би се омогућио једнак приступ здравственој заштити повратницима и расељеним лицима.

У 2017. години одржан је састанак Радне групе за утврђивање приједлога за измјене и допуне Споразума о начину и поступку кориштења здравствене заштите осигураних лица на територији БиХ, изван подручја ентитета, односно Брчко Дистрикта БиХ којем осигурана лица припадају. На састанку ове Радне групе се разматрао приједлог да се приликом измјена и допуна Споразума у исти уврсте расељена лица и повратници. Чланови Радне групе су констатовали да дефинисане препоруке, идентификовани проблеми у имплементацији и приједлози мјера за провођење Ревидиране стратегије у дијелу који се односи на област здравствене заштите у великој мјери не одговарају чињеничном стању и да нема потребе предметним Споразумом обухватати као циљане категорије расељена лица и повратнике јер је питање приступа здравственој заштити расељених лица и повратника регулисано Законом о избјеглицама из БиХ и расељеним лицима у БиХ, Законом о расељеним лицима, повратницима и избјеглицама у Републици Српској и Законом о расељеним лицима и повратницима у Федерацији БиХ и избјеглицама из БиХ.

Због проблема у приступу здравственом осигурању и здравственој заштити расељених лица и повратника, те како би се осигурао једнак приступ здравственој заштити у БиХ, 14. и 15. децембра 2017. године у Теслићу, одржан је састанак свих нивоа парламентарне и извршне власти који се баве питањима расељених лица и повратника, као и надлежних органа који се

баве питањима здравствене заштите и здравственог осигурања. На овом састанку су усвојени сљедећи закључци:

1. Даје се пуна подршка свим нивоима власти да покушају на једнообразан начин учинити доступном и свеобухватном здравствену заштиту свим повратницима и расељеним лицама у БиХ, а с приоритетом оних лица који немају ријешено здравствено осигурање по било којем основу;
2. Одбори и комисије као радна тијела свих нивоа власти су се обавезали да ће сходно својим надлежностима иницирати доношење Закона о измјенама и допунама закона о здравственом осигурању у складу са препорукама из Ревидиране стратегије и препорукама Консултативне радне групе;
3. Заступници и посланици ће сходно својим надлежностима у радним тијелима предложити да у програмима рада законодавних тијела за 2018. годину у првој половини године уврсте усвајање Закона о измјенама и допунама закона о здравственом осигурању;
4. Заводи здравственог осигурања ће својим упутствима информисати избјеглице и расељена лица о њиховим правима и обавезама у вези здравственог осигурања и доступности здравственој заштити.

Можемо закључити да су током 2017. године постигнути одређени помаци у реализацији Ревидиране стратегије, односно препорука за унапријеђење стања у области здравствене заштите повратника. Координациони тим за праћење провођења права из Анекса VII ДМС-а, који дјелује на министарском нивоу, закључио је да се прва његова активност у 2017. години усмјери на остваривање права на здравствену и социјалну заштиту избјеглица из БиХ, расељених лица у БиХ и повратника. Предметна активност је и реализована одржавањем горе наведене тематске сједнице на којој су постигнути одређени закључци. Министарство цивилних послова БиХ ће упутити закључке са тематске сједнице надлежним органима за област здравствене заштите, а с циљем иницирања Измјена и допуна Споразума у 2018. години.

6. Социјална и пензијско-инвалидска заштита расељених лица и повратника

Препоруке и приједлози мјера за унапријеђење стања у области социјалне и пензијско-инвалидске заштите у Ревидираној стратегији су: покретање иницијативе за законско утврђивање минимума социјалне заштите и социјалне помоћи за угрожене групе у стању социјалне потребе; усклађивање закона на нивоу ентитета и Брчко Дистрикта БиХ из области социјалне заштите; измјене и допуне Споразума о међусобним правима и обавезама у провођењу пензијског и инвалидског осигурања на јединственом правном и економском простору БиХ; успостављање механизма евиденције повратника; омогућавање задржавања претходно остварених права до хармонизације прописа из области социјалне заштите; поједностављење процедуре додјеле једнократне новчане помоћи и повећање издвајања за пројекте одрживог повратка на свим нивоима који би циљано садржавали ставку за социјалне потребе повратника.

У односу на Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије за 2016. годину у овој области нису постигнути значајнији помаци, а према подацима Министарства и УНХЦП-ове теренске

анкете проведене током периода 2015–2017. године у 53 општине, 80% повратника и 86% расељених лица има потребу за различитим врстама помоћи у области социјалне заштите.

Још увијек нису утврђени финансијски минимуми и максимуми у остваривању права прописаних ентитетским и кантоналним законима у области социјалне заштите, постоје кашњења у исплати социјалних давања, присутно је и даље непоштивање права из социјалне заштите која су прописана ентитетским законима и различит третман грађана у ентитетима, а посебно немогућности преноса социјалних права расељених лица у мјеста повратка.

Током 2017. године Министарство цивилних послова БиХ је информирало надлежне органе ентитета и Брчко дистрикта БиХ о значају provedбе Ревидиране стратегије у смислу усклађивања ентитетских прописа у области социјалне заштите, а у правцу подршке процесу повратка расељених лица и избјеглица. Министарство цивилних послова БиХ је покренуло и иницијативу у контексту реализације закључака Заједничке комисије за људска права Парламентарне скупштине БиХ, који су се односили на израду Извјештаја о потреби усклађивања закона у области социјалне заштите у односу на међународне стандарде у подручју људских права. Ова иницијатива није довела до конкретнијих активности које би резултирале побољшањима у области социјалне заштите у смислу реализације предметне стратегије. Усклађивање прописа у области социјалне заштите у БиХ је од великог значаја за повратак и то је од питања које се намеће у погледу provedбе међународних докумената у области људских права, а како би се свим грађанима у БиХ омогућило под једнаким условима или приближно једнаким условима да у истом обиму уживају права из социјалне заштите.

Како би се омогућио потпуни приступ социјалној заштити повратника, расељених лица и избјеглица у току 2018. године Заједничка комисија за људска права Парламентарне скупштине БиХ ће организирати сједницу на тему: “Социјалне заштите расељених лица и повратника”.

7. Остваривање права на образовање расељених лица и повратника

Препоруке и приједлози мјера за унапређење стања из области образовања у Ревидираној стратегији су: досљедно провођење Привременог споразума о задовољавању посебних потреба и права повратника, како би се заштитила дјеца повратника и како област образовања не би била кочница повратку расељених и избјеглих лица и њихове дјеце; наставак рада Одбора за координацију Привременог споразума на успостави хармонизованог и редовног механизма контроле у образовном систему; досљедна примјена Оквирног закона о основном и средњем образовању; преиспитивање и утврђивање нових критерија о називима школа, школских симбола и школских манифестација; осмишљавање и израда оквирних циљева и заједничких стандарда за наставне планове и програме; промовисање и развијање толеранције у свим школама с циљем прихватања и разумијевања „другачијег и различитог“; успостављање лакшег приступа образовању за социјално угрожена и лица у економски неповољном положају.

укључујући: недовршен процес усклађивања државних и ентитетских, односно кантоналних закона и подзаконских аката, проблем у називима појединих школа, школским симболима и школским манифестацијама, политизацију образовања која је и даље присутна, наставне планове и програме подијељене и дефинисане на националним нивоима, различиту праксу у изучавању националне групе предмета, присуство дискриминације и сегрегације ученика у одређеним срединама, економске тешкоће које утичу на доступност образовања за дјелу повратнике и расељена лица. Одбор за координирање провођења Привременог споразума о задовољавању посебних потреба и права дјете повратника у 2017. години није одржавао састанке. С циљем осигурања досљедног провођења Привременог споразума Одбор би требао наставити са радом и одржавати састанке.

Министарство просвјете и културе Републике Српске је доставило следеће мишљење: “Министарство просвјете и културе Републике Српске је законе у области образовања Републике Српске ускладило са оквирним законима и међународним документима у области образовања и људских права и ниједан закон Републике Српске у овој области не садржи дискримирајуће одредбе. И у 2017. години примјењују се критеријуми о називима школа, школским симболима и школским манифестацијама, изучава се национална група предмета, обезбјеђују се бесплатни уџбеници за све ученике првих и других разреда основне школе, осигурава се бесплатан превоз за све ученике Републике Српске који станују на удаљености већој од четири километра од школе. У Републици Српској и даље нема праксе превоза ученика у једнонационалне школе изван њиховог уписног подручја. У школама Републике Српске нема сегрегације, нити уџбеници из националних предмета у Републици Српској потичу сегрегацију. У Републици Српској признавање страних школских докумената успјешно је регулисано законима и подзаконским актима”.

Према оцјени Одјела за расељена лица, избјеглице и стамбену политику, Брчко дистрикт БиХ једна од локалних заједница која је свој законодавни оквир, заједно са свим припадајућим подзаконским актима, усагласила са законодавним оквиром из области основног и средњег образовања донесеним на нивоу БиХ. Планом образовања, као скупштинским документом, утврђен је просторни распоред и мрежа основног и средњег образовања донесеним на нивоу БиХ. У Брчко дистрикту БиХ се поштују све слободе и права грађана као и употреба језика и писма (босански, хрватски и српски језик), те су латинично и ћирилично писмо у равноправној употреби. У Брчко дистрикту БиХ се поштују све слободе и права грађана као и употреба језика и писма.

Из напријед наведеног, а у складу са достављеним мишљењима институција образовања, међународних организација и невладиног сектора у БиХ, може се констатовати, да, осим активности на развоју наставних планова и програма на основу заједничке језгре дефинисане на исходима учења, током 2017. године нису постигнути значајнији помаци у реализацији Ревидиране стратегије, односно препорука за унапријеђење стања у области образовања повратника. Свака од 12 надлежних образовних власти у БиХ има своје министарство образовања, законе за област образовања, буџете за образовање, утврђује образовну политику и има сва друга права и обавезе које произилазе из мандата надлежне образовне власти, одговорне за организацију и функционисање образовања на свом подручју одговорности,

укључујући и реализацију препорука из Ревидиране стратегије у контексту остваривања права на образовање расељених лица и повратника.

8. Право на рад и запошљавање расељених лица и повратника

Препоруке и приједлози мјера за унапрјеђење стања из области рада и запошљавања у Ревидираној стратегији су: поштивање Одлуке Уставног суда о конститутивности народа БиХ кроз запошљавање повратника у органима власти, институцијама, управама и јавним предузећима у којима је држава већински власник с циљем постизања принципа у складу с пописом домаћинстава из 1991. године; доношење и провођење неопходних проведбених прописа како би се испоштовале и осигурале уставне и законске одредбе о приступу праву на запошљавање без дискриминације; увођење мјера за запошљавање; осигуравање подстицаја привредницима који запошљавају повратнике и расељена лица; осигуравање преквалификације, доквалификације и samozapošljavanja; осигурање средстава надлежним заводима за суфинансирање плата или доприноса у одређеном периоду за расељена лица и повратнике; осигурање донаторских средстава за финансирање пројеката микрокредитирања, бесповратне помоћи за започињање радних дјелатности као и процјене стручног оспособљавања и преквалификације; осигурање мјера за побољшање стања у домену остваривања права на рад и запошљавање повратника и расељених лица.

У односу на Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије за 2016. годину, и у овој области нису постигнути значајнији помаци, према подацима са којима располаже Министарство, јер податке од надлежних институција нисмо запримили.

Наиме, према налазима Министарства и УНХЦР и теренске анкете проведене током периода 2015– 2017. године у 53 општине, само 50% повратника радне доби и 60% расељених лица имају редовно запослење. На основу анализе података и пројеката на терену, УНХЦР је развио методологију за одабир корисника, одређивање приоритета, идентификацију и процјену најадекватније помоћи и ангажовао се на залагању код локалних и државних власти и међународне донаторске заједнице, Ово залагање је до сада резултирало побољшањем управљања подацима о лицима, за које се УНХЦР брине, у 16 општина, повећало интересовање донатора за пројектима заснованим на доказима и мјерљивим пројектима и мањим пројектима који су пружили директну помоћ са неких 1.600 расељених лица и повратника у 2017. години. Пројекат "6+10 општина", који су Министарство и УНХЦР имплементирали 2017. године, осмишљен је како би оснажио општине да усвоје и имплементирају методологију засновану на потребама за пружање рјешења за угрожена расељена лица (расељена лица и повратнике).

Потребно је досљедно проводити Одлуку Уставног суда о конститутивности народа БиХ кроз запошљавање повратника у органима власти, институцијама, управама и јавним предузећима у којима је држава већински власник с циљем постизања принципа у складу с пописом домаћинстава из 1991. године.

У законским прописима којима су утврђени начини запошљавања државних службеника на државном и ентитетском нивоу наводи се да је један од циљева запошљавања етничка

заступљеност на основу посљедњег пописа становништва на државном нивоу, пописа из 1991. године у Федерацији БиХ, посљедњег пописа становништва у Републици Српској и структуре становништва у Брчко Дистрикту БиХ.

У БиХ је евидентна висока стопа незапослености и не постоји механизам на нивоу БиХ који би одговорио задовољењу потреба радноспособног становништва у БиХ, а тиме и повратника и расељених лица. Евидентан је велики број радних миграција.

Према истраживању Уније за одржив повратак и интеграције и подацима из 2017. године, БиХ је напустило 35.377 лица. Током истраживања Уније за одржив повратак и интеграције које је трајало од 2013. до 2017. године БиХ је напустило 151.101 лице. Нажалост, тренд иссељавања се и даље наставља, а истим су обухваћене и повратничке и расељеничке породице које због немогућности осигурања животне егзистенције, а посебно млађе популације своју домовину напуштају заувјек.

И у 2017. години, можемо констатовати да и даље није осигуран једнак приступ тржишту рада у БиХ за повратнике, расељена лица и избјеглице.

9. Сигурност расељених лица и повратника и деминирање подручја повратка

Реализација препорука и мјера за унапрјеђење стања из области сигурности и деминирања идентификованих у Ревидираној стратегији у надлежности је Министарства сигурности БиХ, Министарства цивилних послова БиХ, ентитета Република Српска, десет кантона у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикта БиХ. У циљу приказа стања у овој области током 2017. године, кориштене су релевантне информације Високог судског и тужилачког вијећа БиХ (ВСТВ), извјештаја Организације за сигурност и сарадњу у Европи Мисија у БиХ (ОСЦЕ) и Центра за уклањање мина у БиХ (БХ МАЦ).

Према подацима које је прикупио ОСЦЕ кроз програм праћења рада надлежних органа у 2017. години полицији су пријављена 173 потенцијална инцидента мотивисана предрасудама према етничкој, односно вјерској припадности оштећеног. Преваљентност инцидената се кретала од најбројнијих вербалних пријетњи и напада, након чега слиједи оштећење имовине, и оштећење вјерских објеката и скрнављење гробаља. Изражено повећање броја инцидената је било забиљежено у новембру и децембру 2017. након одлука Међународног кривичног суда за бившу Југославију (МКСЈ) и у амбијенту политичких реакција које су након тога услиједиле.

Упркос усклађеном законодавном оквиру који омогућава да се оваква врста насиља адекватно истражи, процесуира и казни, првенствено кроз одредбе кривичног законодавства о кривичним дјелима учињеним из мржње и одређене прекршајне одредбе за инциденте којима се крши прекршајно законодавство, те кроз одредбе кривичног законодавства о изазивању националне и вјерске мржње за озбиљне случајеве говора мржње, надлежни органи у БиХ у правилу не дају адекватан институционални одговор на овакве инциденте. Огромна већина инцидената (око 90%) није отишла даље од предистражне фазе што указује на постојање

забрињавајуће праксе неистраживања мотива почињења кривичних дјела, те неадекватног кажњавања која је израженија када су овакви инциденти у питању.

Институције власти у БиХ нису успоставиле систем вођења посебне евиденције за ову врсту инцидената иако имају ту обавезу, а што би им онемогућило увид у стварну слику стања ствари и креирање одговарајућих политика за превенцију и респресивне мјере. Потребно је нагласити и да информације којима располаже ОСЦЕ указују на то да је број потенцијалних инцидената мотивисаних мржњом који се не пријављују надлежним органима власти значајно већи, и да он остаје у сивој зони непријављивања што може довести до додатног усложњавања односа и подјела међу етничким заједница у друштву. Због тога би било потребно да надлеже институције раде на унапријеђивању одговора надлежних органа на овакве инциденте кроз континуирану едукацију, да успоставе систем адекватно прикупљених података те да на основу прикупљених података развијају политике превенције и одговора правосудног система у БиХ.

Трагом оваквих информација од ОСЦЕ-а Министарство је по овом питању затражило изјашњење од ВСТВ-а о поступањима судова и тужилаштва у БиХ у предметима кривичних дјела на штету повратника. Према подацима ВСТВ-а, у протекле двије године за кривично дјело *изазивање националне, расне и вјерске мржње, раздора и нетрпеливости* потврђене су 4 оптужнице, донијете су 4 осуђујуће и 1 ослобађајућа пресуда, те су правоснажне постале 3 осуђујуће и 1 ослобађајућа пресуда. У истом периоду није потврђена ни једна оптужница, нити донесена пресуда за кривична дјела: *спрјечавање повратка избјеглица и расељених лица*, нити *оштећење или рушење вјерских објеката*.

Надаље, ВСТВ истиче да тужилаштва и судови у БиХ не воде евиденцију предмета о категоријама подносилаца пријава, односно оштећених у кривичним дјелима. Због ове чињенице ВСТВ не располаже подацима о предметима формираним по пријавама расељених лица или повратника, а који су у вези са кривичним дјелима угрожавања сигурности или кривичним дјелима почињеним из мржње према овој категорији становништва.

Тренутна величина мински сумњиве површине у БиХ износи 1.081 км² или 2,2% у односу на укупну површину БиХ, а што представља смањење површине у односу на Извјештај за 2016. годину за 0,1 %.

Према општој процјени утицаја мина/касетне муниције/ЕСЗР у 129 градова/општина у БиХ најугроженије општине су: Добој, Теслић, Маглај, Усора, Завидовићи, Горњи Вакуф, Сански Мост, Велика Кладуша, Травник и Илијаш. Према подацима БХ МАЦ-а, у 2017. години страдало је седам лица, од чега три лица смртно.

У бази података (БХМАИС) тренутно је регистровано 20.220 записника мињских поља, што у односу на податке из претходног Извјештаја за 2016. годину представља повећање за око 1000 нових записника.

Стратегијом протуминског дјеловања 2009-2019. година рјешавање минског проблема у БиХ предвиђено је до 2019. године. Стратегија протуминског дјеловања 2009-2019. година,

закључно са 2017. годином је реализована тек до 50 посто (враћена 593 км²), а БХ МАЦ као разлог наводи недостатак финансијских средстава. У сарадњи Женевског центра за хуманитарно демимирање (ГИЦХД) и БХ МАЦ-а израђен је нацрт Стратегије противминског дјеловања БиХ 2018-2025, извршене су измјене и допуне Стратегије и њено усвајање се очекује у другом кварталу 2018. године.

Савјет министара БиХ је утврдио приједлог измјена и допуна Закона о демимирању у БиХ, те је у току покретање процедуре у Парламентарној скупштини БиХ.

У 2017. години започете су припреме на реализацији пројекта "Општа процјена минско сумњивог подручја у БиХ 2018-2019" који се финансира грант средствима Европске Уније у износу од 900.000 еура, а имплементираће га БХ МАЦ, Оружане снаге БиХ и Норвешка народна помоћ (НПА) у периоду 2018-2019 година.

10. Право на накнаду штете расељеним лицама, избјеглицама и повратницима

Након усвајања Ревидирање стратегије током 2010. године па до данас Министарству се обратило око 6.500 подносилаца са захтјевима за накнаду штете за имовину.

У овој области се и у 2017. години није посветила довољна пажња, која је неопходна уколико се жели потпуно ријешити избјегличко/расељеничко питање.

На основу члана 13. Закона о избјеглицама из БиХ и расељеним лицима у БиХ, избјеглице из БиХ и расељена лица у БиХ имају право на поврат имовине која им је одузета током ратних сукоба од 30. априла 1991. године као и на накнаду за било коју имовину која им се не може вратити. Надокнаду за имовину могу слободно израженом вољом тражити избјеглице и расељена лица од надлежних органа ентитета. У рјешавање овог питања морају се укључити сви нивои власти.

II. ФИНАНСИРАЊЕ ПРАВА ИЗ АНЕКСА VII ДМС-а

С циљем реализације стратешких циљева, од процијењеног износа од 1,21 милијарди КМ за потребе обнове стамбеног фонда и пратеће инфраструктуре, од 2009. до 2016. године, укупно су осигурана средства у износу од око 847 мил. КМ из кредитних и донаторских средстава, средстава удружених у Фонд за повратак БиХ и буџетских средстава ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.

Према подацима Фонда за повратак БиХ, надлежних ентитетских министарстава и Брчко Дистрикта БиХ, за обнову и реконструкцију стамбених јединица и пројекте одрживости у току 2017. године уговорено је укупно **29.340.100,27 КМ**, како слиједи:

Буџет	2017. година (КМ)	Обнова и реконструкција стамбених јединица	Пројекти одрживости
Удружена средства у Фонд за повратак БиХ	2.225.000,00	0	2.225.000,00
Федерација БиХ	22.600.000,00	4.600.000,00	18.000.000,00
Република Српска	3.635.100,27	2.155.981,44	1.479.118,83
Брчко Дистрикт БиХ	880.000,00	850.000,00	30.000,00
Укупно	29.340.100,27	6.755.981,44	21.734.118,83

Удружена средства на нивоу БиХ за 2017. годину

Споразумима о удруживању у Фонд за повратак БиХ за финансирање права из Анекса VII ДМС-а за 2017. удружено је 2.225.000 КМ (средства удружили: Министарство, Федерално министарство за избјеглице и расељене особе БиХ, Министарство за избјеглице и расељена лица Републике Српске и Влада Брчко Дистрикта БиХ).

Расположива удружена средства у Фонду за повратак БиХ, намијењена за пројекте обнове и повратака, у 2017. години износила су 7.324.859 КМ, и чине их средства у износу од 5.199.859 КМ распоређена одлукама Комисије за пројекте електрификације и комуналне и социјалне инфраструктуре, пренесена из претходне године и средства у износу од 2.125.000 КМ, уплаћена по Споразуму о удруживању и начину реализације средстава за остваривање права из Анекса VII ДМС у 2016. години. Од наведеног износа, у 2017. години реализована су средства у износу од 1.356.532 КМ.

Поред пројеката који се финансирају из удружених средстава, Фонд за повратак БиХ је задужен и за финансијску реализацију пројеката који се финансирају из кредитних и донаторских средстава:

- Пројекат стамбене обнове из кредитних средстава ОПЕК фонда за међународни развој
- Пројекат обнове стамбених јединица из средстава Саудијског фонда за развој
- Пројекат затварања колективних центара и алтернативног смјештаја пружањем јавних стамбених рјешења – ЦЕБ II
- Државни стамбени пројекат који се финансира из Фонда РСII (донаторска средства)

Финансијска реализација пројеката који се финансирају из кредитних и донаторских средстава у 2017. години је 21.996.486 КМ. Укупна финансијска реализација у 2017. години износи 23.353.018 КМ.

Преглед финансијске реализације пројеката обнове и повратка у 2017. години, који се реализују кроз Фонд за повратак БиХ:

Пројекат	Реализација у 2017. години
Електрификација стамбених јединица расељених лица и повратника за 2012/2013 годину	896.697,36
Интервентне потребе за рјешавање ургентних ситуација повратника и расељених лица за 2012/2013 годину	15.000,00
Пројекат обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе расељена лица и повратници за 2014.годину	122.155,16
Пројекат обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе расељена лица и повратници за 2015.годину	322.679,73
Укупно пројекти који се финансирају из удружених средстава	1.356.532,25
Пројекат "Затварање колективних центара" -ИЦЕБ II	1.313.314,91
Пројекат стамбене обнове из средстава ОПЕК-а	1.919.095,46
Пројекат обнове стамбених јединица из средстава Саудијског фонда за развој	4.129.654,35
Укупно пројекти који се финансирају из кредитних средстава	7.362.064,72
ДПСЗ Под-пројекат БИХ1 (2013)	276.401,87
ДПСЗ Под-пројекат БИХ2 (2013)	8.113.901,93
ДПСЗ Под-пројекат БИХ3 (2013)	6.208.073,03
ДПСЗ Под-пројекат БИХ4(2015)	36.044,00
Укупно ДПСЗ пројекат који се финансира из Фонда РСП	14.634.420,83
УКУПНО	23.353.017,80

Буџетска средства Федерација БиХ за 2017. годину

За 2017. годину из буџета Федерације БиХ издвојено је 22.600.000 КМ, које су распоређене за следеће трансфере:

- за расељена лица и повратнике – 16.100.000 КМ
- за развој одрживости повратка у РС-у – 3.000.000 КМ
- за заједничке међуентитетске и општинске пројекте с невладиним организацијама 2.000.000 КМ подршка провођењу одрживог повратка избјеглица и прогнаних лица с подручја регије Сребреница – 1.500.000 КМ

У Анексу буџета Федерације БиХ за 2017. годину за пројекте који се финансирају из буџета ФБиХ одобрено је 141.700 КМ за реализацију Пројекта ЦЕБ II.

Буџетска средства Републике Српске за 2017. годину

У 2017. години из буџета Републике Српске за потребе провођења Анекса VII ДМС-а издвојено је укупно 3.635.100,27 КМ за следеће намјене:

- Издвајања за здравствено осигурање избјеглица, расељених лица и повратника- 182.000 КМ
- Издвајања за рјешавање проблема избјеглица и расељених лица – 1.190.345 КМ
- Издвајања за рјешавање проблема интерно расељених лица – 639.070,83 КМ
- Издвајања за финансирање повратка у Републику Српску –1.108.410,61 КМ
- Издвајања за финансирање повратка у Федерацију БиХ – 408.500 КМ
- Удружена средства у Фонд за повратак БиХ у 2017. години-50.000 КМ
- Помоћ удружењима-49.773,83КМ
- Текући грант јавним финансијским субјектима – 7.000 КМ

Буџетска средства Владе Брчко Дистрикта БиХ за 2017. годину

У 2017. години из буџета Брчко Дистрикта БиХ за потребе провођења Анекса VII. ДМС-а издвојено је укупно 880.000 КМ кроз програме обнове стамбених јединица у сврху повратка и стамбеног збрињавања расељених лица која се желе интегрисати на нивоу локалне заједнице Владе Брчко Дистрикта БиХ И одрживости повратка за следеће намјене:

- Програм за стамбено збрињавање НСП-а, накнада за уништене станове – средства у износу од 500.000 КМ
- Програм стамбено збрињавање расељених лица која се желе интегрисати на нивоу локалне заједнице - средства у износу од 350.000 КМ
- Пројекат измјештање далековода 10кВ у МЗ Бродуша– средства у износу од 5.000 КМ
- Удружена средства у Фонд за повратак БиХ у 2017. години - 25.000 КМ

Предлажемо да Савјет министара Босне и Херцеговине, након разматрања овог извјештаја донесе сљедеће

ЗАКЉУЧКЕ

1. Усваја се Извјештај о провођењу Ревидиране стратегије Босне и Херцеговине за provedбу Анекса VII Дејтонског мировног споразума за 2017. годину;
2. Задужује се Министарство за људска права и избјеглице да осигура закључење Споразума о удруживању средстава са владама ентитета и Владом Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине којим ће се прецизирати питање удруживања средстава у Фонду за повратак Босне и Херцеговине за питања финансирања права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума;
3. Задужују се надлежна министарства да у оквиру своје надлежности осигурају финансирање provedбе права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума;
4. Задужује се Министарство за људска права и избјеглице да предметни Извјештај прослиједи надлежним институцијама власти на нивоу Босне и Херцеговине, ентитета и Владе Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, као и домаћим и међународним организацијама и институцијама, с циљем упознавања и поступања по истом;
5. Задужује се Министарство за људска права и избјеглице да сваке године извјештава Савјет министара Босне и Херцеговине и Парламентарну скупштину Босне и Херцеговине о напретку у реализацији Ревидиране стратегије Босне и Херцеговине за provedбу Анекса VII Дејтонског мировног споразума.

ТАБЕЛА 1

ОБНОВА И РЕКОНСТРУКЦИЈА СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА ПО ЕНТИТЕТИМА И ОПШТИНАМА ЗА ПЕРИОД 1.1.2009. ГОДИНЕ ДО 31.12.2017. ГОДИНЕ

Бр	Општине	Планирано ст. јединица (према Регистран ој Стратегији) 2008.-2014	Разлика између планираног и реал. броја стамбених јединица (5-3)	Укупно јединица обновилено ст. јединица (2009-2016)	Реализовано у 2017. години										Планирано (2018-2020. година)					Укупно реализовано о у 2017. години	Укупно реализовано за период 2009-2020. године	Укупно реализовано о у 2017. години + планирано (15+25)									
					Евој обновиљених и реконструкцијских стамбених јединица према изворима финансирања										Планирани број стамбених јединица за обнову и реконструкцију према изворима финансирања																
					МИРЛ РС интерграција до 2017.	Влада РХ	ОПЕК	ЦЕБ 2	СДФ	ДТГЗ	МИРЛ РС повратак	ФМРОИ	Брчко дистрикт	Укупно стамбених јединица у 2017. години	Влада РХ	ОПЕК	ЦЕБ 2	СДФ	ДТГЗ				МИРЛ РС	ФМРОИ	Брчко дистрикт	Укупно планирано за период 2018-2020. године					
1	Бановићи	162	-161	1																					9	9	9				
2	Бања Лука	105	56	161		27		10		4	10	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	14	18	14		
3	Берковићи	29	21	50																								45	47	47	
4	Бихаћ	379	-349	30																								57	63	63	
5	Бијељина	176	110	286																								0	1	1	
6	Билећа	14	1	15																									17	17	17
7	Босанска Крупа	493	-454	39																									44	49	49
8	Босански Петровац	417	-293	124																									65	80	80
9	Босанско Грахово	662	-506	156																									66	78	78
10	Брагуњца	1188	-982	206		91		5																					0	0	0
11	Бреза	46	-45	1																									344	428	428
12	Брчко дистрикт	558	1.132	1.690				14		21																			59	64	64
13	Брод	886	-747	139				1																					7	38	38
14	Бугојно	385	-338	47						13	8		10																18	36	36
15	Бузоваца	126	-74	52							18																		0	0	0
16	Бужим	7	-7	0																									9	12	12
17	Лазин	13	5	18																									11	11	11
18	Центар-Сарајево	145	-145	0																									5	7	7
19	Члпиче	311	-232	79		9																							12	19	19
20	Чапљина	383	-293	90																									23	23	23
21	Челић	57	-51	6																									0	2	2
22	Челинац	24	1	25						2																			0	0	0
23	Дервента	801	-643	158		12		2			26	1	4																108	141	141
24	Добој	737	-347	390		9		3				1	16																208	228	228
25	Добој Исток	2	30	32																									0	0	0
26	Добој Југ	5	17	22																									0	0	0
27	Добрић	100	-72	28																									0	4	4
28	Домањевић-Шмац	42	-38	4							4																		0	0	0
29	Домањевић-Шмац	575	-510	65						5																			15	20	20
31	Дрвар	487	-365	122						15		4																	82	107	107
32	Фоча	874	-517	354		20		3																					94	107	107
33	Фоча-Устиколина	311	-242	69						5	9		7																37	58	58
34	Фојница	50	-28	22																									0	0	0
35	Гацко	66	15	81		41																							11	18	18

Распоред стамбених јединица по општинама није утврђен за додатних 1475 корисника.

У оквиру истраживања Министарства, УНХЦР-а и Уније за одржив повратак и интеграције у БиХ, а које је проведено у периоду од 2015. године до 2017. године, у 53 општине у БиХ, од 782 повратничких породица са дјецом у школској доби у БиХ, 48,98% породица сматра да немају проблема у вези са образовањем (образовање се може посматрати као композитни показатељ који комбинује доступност образовних институција, приступ школским установама и доступност националне групе предмета), док 30,05% има мањих проблема, а 20,97% има проблем са тим.

Према мишљењу Мисије ОСЦЕ-а у БиХ: "У 2017. години надлежне образовне власти нису разговарале о било каквим трајним рјешењима по питањима препознатим у Привременом споразуму о задовољавању посебних потреба и права дјете повратника. Такође, није било промјена нити напретка у вези са статусом и радом Одбора за координацију имплементације Привременог споразума који се није састао од 2013. године. Постоји континуирана забринутост због потенцијалних бојкота наставе у Републици Српској због дискриминаторне праксе којом се не дозвољава Бошњацима у Републици Српској да користе назив „босански језик“ у документима везаним за образовање, као и неусклађеног увођења националне групе предмета. Један од главних проблема са којим се образовни систем у БиХ суочио у смислу законодавног оквира о образовању и даље је тумачење и примјена истих, али је у 2017. години уочен и тренд усвајања нових закона који садрже одредбе које представљају кршење Оквирног закона (шпр. нови закони у Републици Српској и Кантону Сарајево). Ни у 2017. години није било напретка у погледу ревизије постојећих критерија о називима школа, школским симболима и школским манифестацијама. Промјена имена Основне школе Доброшевићи у ОШ "Мустафа Бусулаџић" у Кантону Сарајево изазвала је реакцију шире јавности и резултирала и званичном протестном нотом Израела БиХ. Уз подршку Мисије процес промјене наставних планова и програма у складу са ЗЈНПП је у току у Западнохерцеговачком кантону и Кантону Сарајево. Међутим, надлежне образовне власти у Кантону Сарајево и Тузланском кантону покренуле су активности на изради програма и материјала за наставу историје који ће обрађивати садржаје везане за поједине догађаје из периода 1992-1994. година у БиХ. Сличне активности најављене су и у Републици Српској. Ваннаставне, културне и друге активности и програми у локалним заједницама које подстичу толеранцију и разумијевање за "различитости и разноликости" су још увијек спорадичне и обично покренуте од стране екстерних партнера и пројеката. Не постоји системска подршка надлежних образовних власти за креирање и спровођење оваквих програма".

Према мишљењу Федералног министарства расељених особа и избјеглица и даље остаје отворено питање уједначених права повратника на цијелом простору БиХ у области образовања. Право на учење босанског језика и осталих из националне групе предмета, ученицима бошњачке националности у Републици Српској је ускраћено. Због тога дјеца из Коњевић поља и Котор Вароши похађају инструктивну наставу у дислоцираним школама чије финансирање дијелом сноси Влада Федерације БиХ и Федерално министарство расељених особа и избјеглица.

Према оцјени Федералног министарства образовања и науке у значајној мјери још увијек су присутни многи проблеми на пољу образовања идентификовани у Ревидираној стратегији,

ТАБЕЛА 1 ОБНОВА И РЕКОНСТРУКЦИЈА СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА ПО ЕНТИТЕТИМА И ОПШТИНАМА ЗА ПЕРИОД 1.1.2009. ГОДИНЕ ДО 31.12.2017. ГОДИНЕ

Бр	Општине	Планирано ст. јединица (према Ревидираном Стратегији) 2008 - 2014	Разлика између планираног и реал. броја стамбених јединица (5-3)	Укупно ст. јединица (2009-2018)	Реализовано у 2017. години										Планирано (2018-2020. година)										Укупно реализовано у 2017. години + планирано (15+25)					
					Ерој обновљених и реконструисаних стамбених јединица према изворима финансирања										Укупно стамбених јединица у 2017. години					Планирани број стамбених јединица за обнову и реконструкцију према изворима финансирања						Укупно реализовано за реализацију до краја 2020. године				
					МИРП РС Интеграција до 2017.	Влада РХ	ОПЕК	ЦЕБ 2	СДФ	ДПСЗ	МИРП РС повратак	Фирми	Брчко дистрикт	Укупно стамбених јединица у 2017. години	Влада РХ	ОПЕК	ЦЕБ 2	SDF	ДПСЗ	МИРП РС	Фирми	Брчко дистрикт	Укупно реализовано за реализацију до краја 2020. године							
1					6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	25					
2																														
36	Гламоч	578	-454	124							1	7		8										92	100					
37	Горажде	759	-646	113					10			6		16			324		25	60				356	372					
38	Горњи Вакуф - Ускопље	144	-60	84								8		21										6	27					
39	Грачаница	141	-141	0										0			24							24	24					
40	Градачац	125	-107	18										0			86		5	7				98	98					
41	Градишка	61	33	94							4			16			30		64					94	110					
42	Гуде	3	-3	0										0			18							18	18					
43	Хаџићи	155	-136	19										0			18		5	2				25	25					
44	Хан Пилесак	79	-52	27								2		2			81		7	18				3	5					
45	Илиџа	262	-231	31										0					12	15				106	106					
46	Илијаш	399	-375	24										0					4					27	27					
47	Источна Илиџа	14	0	14										0						4				4	4					
48	Источни Дрвар	2	-1	1										0										0	0					
49	Источни Стари Град	4	-4	0										0										0	0					
50	Источно Н. Сарајево	5	18	23		145								0			20			7				20	20					
51	Јабланица	77	-42	35								2		2						7				12	14					
52	Јајце	471	-423	48										0						16				16	16					
53	Језеро	12	-8	4							1			1										0	1					
54	Какањ	202	-178	24								1		1					3					3	4					
55	Каленија	153	-126	27										0			5		5					10	10					
56	Капиновик	104	-64	40							2			2										2	4					
57	Кисељак	88	-65	23										0										0	0					
58	Кладањ	290	-278	12								2		2			66		21					89	91					
59	Кључ	380	-356	24										0			16		22	13				51	51					
60	Клежјево	37	-33	4										0										0	0					
61	Коњич	401	-359	42										0			10		14	8				32	32					
62	Костајница	16	-15	1										0										5	5					
63	Котор Варош	248	-147	101		4					3			10					8	38				46	56					
64	Козарска Дубица	54	-40	14										6			15							19	25					
65	Крешево	15	-5	10										1										9	10					
66	Крупа на Уни	9	-6	3										0										0	0					
67	Купрес ФБИХ	154	-91	63										32										1	33					
68	Купрес РС	38	-31	7										0										0	0					
69	Лакташи	10	4	14		19						1		1					1	10				11	12					
70	Ливно	280	-245	35								2		4						12				17	21					

Распоред стамбених јединица по општинама није утврђен за додатних 1475 корисника.

ТАБЕЛА 1

ОБНОВА И РЕКОНСТРУКЦИЈА СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА ПО ЕНТИТЕТИМА И ОПШТИНАМА ЗА ПЕРИОД 1.1.2009. ГОДИНЕ ДО 31.12.2017. ГОДИНЕ

Бр	Општине	Планирано ст. јединица (према Ревидираном Стратегији) 2008 - 2014	Разлика између планираног и реал. броја стамбених јединица (5-3)	Укупно обновљено ст. јединица (2009-2016)	Реализовано у 2017. години										Планирано (2018-2020. година)										Укупно реализовано у 2017. години	Укупно реализовано до краја 2020. године	Укупно реализовано о у 2017. години (15+25)
					Број обновљених и реконструисаних стамбених јединица према изворима финансирања										Планирани број стамбених јединица за обнову и реконструкцију према изворима финансирања												
					Мирп РС интеракција до 2017.	Влада РХ	ОПЕК	ЦЕБ 2	СДФ	ДПСЗ	Мирп РС повратак	ФМРОИ	Брчко дистрикт	Укупно стамбених јединица у 2017. години	Влада РХ	ОПЕК	ЦЕБ 2	СДФ	ДПСЗ	Мирп РС	ФМРОИ	Брчко дистрикт	Укупно планирано за 2020. године				
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
106	Сокопац	257	-191	66	36							2		2		54	5							61		63	
107	Сребрц	3	-3	0										0										0		0	
108	Сребреница	2045	-1.967	178	7		5					7		12		209	15	4						19		31	
109	Сребреник	112	-111	1										0										209		209	
110	Стари Град-Сарајево	79	-71	8										0										5		5	
111	Стопац	230	-127	103								8		8		16								16		24	
112	Шамац	180	123	303								1		1		8								11		12	
113	Шековићи	20	-15	5								2		2										0		2	
114	Шипово	423	-391	32			2					2		4		1								12		16	
115	Широки Бријег	6	-6	0								3		0		20								0		0	
116	Точак	18	-8	10								9		3										23		26	
117	Теслић	282	-115	167								9		9										29		38	
118	Тешањ	32	-21	11								2		2		31								31		33	
119	Травник	525	-454	71								2		0		19	12	23						54		54	
120	Требње	58	-20	38			1					1		9		62	5	5						72		81	
121	Трново ФБХ	79	-54	25								1		0										3		3	
122	Трново РС	80	-61	19										0		14								14		14	
123	Томислав град	6	3	9										0		150								0		0	
124	Тузла	421	-397	24								20		20		17		4						171		191	
125	Угљевик	77	-63	14								1		1										5		6	
126	Усора	53	-40	13								9		12										0		12	
127	Вареш	459	-427	32								3		11		7								7		18	
128	Велика Кладуша	95	-60	35								2		0		20								20		20	
129	Високо	155	-149	6										0										3		3	
130	Вишеград	616	-493	123								6		6		39								42		48	
131	Витез	73	-54	19										30										19		49	
132	Власеница	620	-569	51								6		6		5								30		36	
133	Вогошта-Сарајево	131	-128	3										0		3								6		6	
134	Вукосаваље	111	49	160								6		6		3								3		9	
135	Завидовићи	809	-755	54										15										6		21	
136	Зеница	283	-250	33								1		1		131	5	68						204		205	
137	Зворник	1687	-1.507	180			10					1		27		35		10						45		72	
138	Жепче	153	-112	41										13										0		13	
139	Живинице	60	-42	18										0		184								184		184	

Распоред стамбених јединица по општинама није утврђен за додатних 1475 корисника.

TABELA 1. OBNOVA I REKONSTRUKCIJA STAMBENIH JEDINICA PO ENTITETIMA I OPŠTINAMA ZA PERIOD 1.1.2009. GODINE DO 31.12.2017. GODINE

Realizovano u 2017. godini

Planirano (2018-2020 godina)

Br	Opštine	Planirano st. jedinica (prema Revidiranoj strategiji) 2008 - 2014	Razlika između planirano broj stambenih jedinica (5-3)	Ukupno obnovljeno st. jedinica (2009-2016)	Broj obnovljenih i rekonstruisanih stambenih jedinica prema izvorima finansiranja								Ukupno realizovano stambenih jedinica u 2017. godini	Planirani broj stambenih jedinica za obnovu i rekonstrukciju prema izvorima finansiranja								Ukupno realizovano za realizaciju do kraja 2017. godini + planirano (15-25)				
					MIRL RS integracija do 2017.	Vlada RH	OPEC	CEB 2	SDF	DPSZ	MIRL RS povatak	FMROI		Brčko Distrikt	Vlada RH	OPEC	CEB 2	SDF	DPSZ	MIRL RS	FMROI		Brčko Distrikt	Ukupno realizovano za realizaciju do kraja 2020. godine	Ukupno realizovano u 2017. godini + planirano (15-25)	
1	Banovići	162	-161	1	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
2	Banj Luka	106	56	161	27		10			4	10	4		28	4	2		7	70					83	111	
3	Berковиći	29	21	50								4		4					14					14	18	
4	Bihac	379	-349	30								2		2			38	7						45	47	
5	Bijeljina	176	110	286	62							6		6			20		37					57	63	
6	Bijela	14	1	15	31							1		1										0	1	
7	Bosanska Krupa	493	-454	39										0				5	12					17	17	
8	Bosanski Petrovac	417	-293	124							1	4		0				13	31					44	49	
9	Bosansko Grahovo	662	-506	156						13		1		15				28	37					65	80	
10	Bratunac	1188	-982	206	91							7		12			50	15						66	78	
11	Breza	46	-45	1										0										0	0	
12	Brčko distrikt	558	1132	1.690					21				49	84		16	286	34	8					344	428	
13	Brod	886	-747	139							4			5		1		8	50					59	64	
14	Bugojno	385	-338	47								10		31					7					7	38	
15	Busovača	126	-74	52						13	8			18					18					0	0	
16	Buzim	7	-7	0										3										9	12	
17	Cazin	13	5	18										0					9					9	11	
18	Centar-Sarajevo	145	-145	0										0										11	11	
19	Čajniče	311	-232	79	9							2		2				5						5	7	
20	Čapljina	383	-293	90								7		7				12						12	19	
21	Čelje	57	-51	6										0										23	23	
22	Čelinač	24	1	25							2			2					5					0	2	
23	Derвента	801	-643	158		12				26	1	4		33		2	15	16	75					108	141	
24	Doboj	737	-347	390	9						1	16		20			184	3	21					208	228	
25	Doboj Istok	2	30	32										0										0	0	
26	Doboj Jug	5	17	22										0										0	0	
27	Dobretići	100	-72	28										2										4	6	
28	Domaljevac Šamac	42	-38	4							4			4										4	4	
29	Donji Vakuf	575	-510	65										5			15		30					15	20	
30	Drvar	487	-365	122							4	6		25			47	5						82	107	
31	Foča	871	-517	354	20			3				10		13			20	45	27					94	107	
32	Foča-Ustikolina	311	-242	69								7		21			16	15	6					37	58	
33	Fojnica	50	-28	22										0										0	0	
34	Gacko	86	15	81	41							7		7		1		10						11	18	
35	Gračac	578	-454	124							1	7		8				25	60					92	100	
36	Glamoč	759	-646	113								6		16			324		32					356	372	
37	Goražde	144	-60	84								8		21					2					6	27	
38	Gornji Vakuf-Uскопje	141	-141	0										0			24							24	24	
39	Gratcanica																									

Raspored stambenih jedinica po općinama nije utvrđen za dodatnih 1475 korisnika.

tika.

TABELA 1

OBNOVA I REKONSTRUKCIJA STAMBENIH JEDINICA PO ENTITETIMA I OPŠTINAMA ZA PERIOD 1.1.2009. GODINE DO 31.12.2017. GODINE

Br	Opštine	Planirano stambenih jedinica (prema Revidiranoj strategiji) 2008 - 2014	Razlika između planiranog i realiz. broja stambenih jedinica (5-3)	Ukupno obnovljeno stambenih jedinica (2009-2016)	Realizovano u 2017. godini														Planirano (2018-2020. godina)									
					Broj obnovljenih i rekonstruisanih stambenih jedinica prema izvorima finansiranja														Planirani broj stambenih jedinica za obnovu i rekonstrukciju prema izvorima finansiranja									
					MIRL RS integracija do 2017.	Vlada RH	OPEC	CEB 2	SDF	DPSZ	MIRL RS povratk	FMROI	Brčko Distrikt	Ukupno realizovano stambenih jedinica u 2017. godini	Vlada RH	OPEC	CEB 2	SDF	DPSZ	MIRL RS	FMROI	Brčko Distrikt	Ukupno planirano za realizaciju do kraja 2020. godine	Ukupno realizovano u 2017. godini + planirano (15+25)				
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26			
120	Trebinje	58	-20	38	57		1			7		1		9			62	5	5					72	91			
121	Trnovo FBiH	79	-54	25										0				3	5					3	3			
122	Trnovo RS	80	-61	19	2									0				14						14	14			
123	Tomislav grad	6	3	9										0				14						0	0			
124	Tuzla	421	-397	24						20				20			150	17	4					171	191			
125	Ugljevik	77	-63	14	8						1			1				5						5	6			
126	Usora	63	-40	13						9		3		12										0	12			
127	Vares	469	-427	32						9		2		11				7						7	18			
128	Velika Kladuša	95	-60	35										0			20							20	20			
129	Visoko	155	-149	6										0				3						3	3			
130	Višegrad	616	-493	123	275						6	6		30		3	39		19					42	48			
131	Vitez	73	-54	19						11				6										19	49			
132	Vlasenica	620	-569	51	8					19		6		30		5		5	20					30	36			
133	Vogošća-Sarajevo	131	-128	3										0				3	3					6	6			
134	Vukosavlje	111	45	160								6		6										3	9			
135	Zavidovići	809	-755	54						15				15				6	3					6	21			
136	Zenica	283	-250	33								1		1			131	5	68					204	205			
137	Zvornik	1687	-1.507	180	11		10					16		27			35	10						45	72			
138	Žepče	153	-112	41						13				13										0	13			
139	Žitnice	60	-42	18						0				0			184							184	184			
	SVEUKUPNO	34.918,00	25.159	9.759	1.093	0	74	0	94	336	45	304	49	902	30	56	2.611	755	1.296	1.462	0	0	0	6.210	7.112			
																								8.418	9.320			

Raspored stambenih jedinica po općinama nije utvrđen za dot

Neraspoređano broj stambenih jedinica

Ukupno sa Neraspoređanim brojem stambenih jedinica

Napomena: U periodu od 2018-2020. godine po projektu DPSZ BiH je planirano da se uradi 2758 stambene jedinice, odnosno još 1.462 stambene jedinice raspored korisnika po opštinama nije utvrđen, odnosno još 1.099 stambenih jedinica izgrađenih po gradovima i opštinama u Neraspoređanim brojevima stambenih jedinica.

Republiki Spskoj, iz sredstava Vlade Republike Srbije u cilju realizacije Aneksa VII DMS - integracija u RS koji do sada nisu evidentirani kroz ranije izvještaje.

ТАБЕЛА 2 - УЛАГАЊА ПО ОПШТИНАМА - ПРОЈЕКТИ ЕЛЕКТРИФИКАЦИЈЕ, КОМУНАЛНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

ЕЛЕКТРИФИКАЦИЈА				КОМУНАЛНА И СОЦИЈАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА									
ПРОЈЕКТИ по годинама				Реализовано у периоду 2009 - 2016. година					Реализовано у 2017. години				
Општине	Реализовано у периоду 2009 - 2015. година (ЗЛЕ09, ЗЛЕ10, УНДП/ МРБП/ БИХ)	Реализација у току 2016. и 2017. године "ЗЛЕ12-13"	Реализација у току 2017. године "ЗЛЕ15"	УКУПНО Пројеката МРБП/ БИХ (1+2+3+4)		УКУПНО Пројеката МРБП/ БИХ (6+7+8+9)		Средства ФМРОИ (2017. год.)	Средства МИРП РС (2017. год.)	Средства Брчко дистрикт (2017. год.)	УКУПНО Пројеката ФМРОИ МИРП РС Брчко дистрикт (12+13+14)	Општине	
	Укупно остварено прикључења на електро мрежу ст. јединица	У току је имплементација - прикључење ст. јед.	У току је имплементација - прикључење ст. јед.	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката		
1 Бановићи				2				2			2	Бановићи	
2 Бања Лука	0			5				3	17		20	Бања Лука	
3 Берковићи	15			1				0	1		1	Берковићи	
4 Биџак	17			4				0	1		1	Биџак	
5 Бијељина	0			4				4	1		8	Бијељина	
6 Билећа	7			1				0			0	Билећа	
7 Босанска Крупа	0			2				0	1		1	Босанска Крупа	
8 Босански Петровац	18			1				0	4		5	Босански Петровац	
9 Босанско Рахово	96			4	6	1	3	0	1		1	Босанско Рахово	
10 Братунац	140			1	7			0	12	5	17	Братунац	
11 Бреза	0							0			0	Бреза	
12 Брчко дистрикт	7			3				0			0	Брчко дистрикт	
13 Брод	96	9		4	10	3	3	0	8		8	Брод	
14 Бугојно	0			2	2	2		0	3		3	Бугојно	
15 Бусоваца	0			8				0			0	Бусоваца	
16 Буџини	0							0			0	Буџини	
17 Цазин	0							0			0	Цазин	
18 Центар-Сарајево	0			5				0	7	1	8	Центар-Сарајево	
19 Чапљиче	59	20		3	3			0			0	Чапљиче	
20 Чапљина	0			1	4	1	1	1	3		3	Чапљина	
21 Чепуљ	0			2				0	1		1	Чепуљ	
22 Чегиница	0							0			0	Чегиница	
23 Дрвенга	59	12		6	6	3	2	0	2	6	8	Дрвенга	
24 Дубој	0			1	4	3	4	0	10	6	16	Дубој	
25 Дубој Исток	0							0	1		1	Дубој Исток	

Општинe	Реализовано у периоду 2009 - 2015. година (ЗЕБ09, ЗЕБ10, УНДП/ МРП/ БИХ електрификација подруђа са потвреним додатоком)	Реализација у току 2016. и 2017. године "ЗЕБ12-13" електрификација повратника и раселених лица	Реализација у току 2017. године "ЗЕБ15" електрификација повратника и раселених лица	Реализација у току 2017. године "ЗЕБ16" електрификација ст. јединица повратника и раселених лица	УКУПНО															Општинe
					Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	
Нови Град Сарајево	0				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Нови Град Сарајево
Нови Травник	9	15			4	7	3	4	18						0	1			3	Нови Травник
Ново Горажде	114	12			1	4			4						0				0	Ново Горажде
Ново Сарајево	0				1	2	2	2	2						0	3	1		3	Ново Сарајево
Оуак	0				2	5	2	2	6						0	3			4	Оуак
Орowo	5				1	5	1	2	8						0	3	1		4	Орowo
Орашје	0				1	1		1	3						0	2	3		3	Орашје
Осваљи	0	12			1	3	1	2	7						0	2	2		4	Осваљи
Оштра Лука	0				2	2	3	1	2						0				2	Оштра Лука
Пале	0				2	2	3	1	8				1		1				0	Пале
Пале-Пача	48	0			1	1	2	1	1						0	1			1	Пале-Пача
Петрићев	27	15							3						0	4			4	Петрићев
Петрово	0								0						0				0	Петрово
Петушје	0								0						0				0	Петушје
Приједор	0				1	11	3		15						0	4	6		10	Приједор
Приједор	0				2	5	1	1	1						0	1	3		4	Приједор
Прозор-Рава	0				2	2	1	1	9						0	3			3	Прозор-Рава
Равно	21	2			1	2	2	1	4						0				3	Равно
Радник	0						1		1						0				0	Радник
Рогатца	108	23				3	1		4						0	1	1		2	Рогатца
Рудо	28	20			1	2	2	1	4						0	1			1	Рудо
Сански Мост	54				1	4			5						0	3	3		6	Сански Мост
Сана	0								0						0	9			9	Сана
Сокопаци	8	2			4	6			10						0	1			1	Сокопаци
Србаји	0				1	4	2	1	6						0	2			2	Србаји
Сребреница	26	3							0						0				0	Сребреница
Сребреник	0								0						0				0	Сребреник
Стари Град Сарајево	0					2	2		2						0				0	Стари Град Сарајево
Стрпаци	8				2	2	1		5				1		1				4	Стрпаци

Општине	Реализовано у периоду 2009 - 2015. година (ЗПЕ09, ЗПЕ10, УНДП/МВЛМ БИХ електрификација подручја са потврђеним повратком)	Реализација у току 2016. и 2017. године "ЗПЕ12-13" електрификација ст. јединица и повратника и расељених лица	Реализација у току 2017. године "ЗПЕ15" електрификација ст. јединица повратника и расељених лица	Реализација у току 2017. године "ЗПЕ16" електрификација ст. јединица повратника и расељених лица	УКУПНО Пројекта МИРЛМ (1+2+3+4)										УКУПНО Пројекта МИРЛМ (6+7+8+9+10)	Средства ФМРОИ (2017. год.)	Средства МИРЛ РС (2017. год.)	Средства Брчко дистрикт (2017. год.)	УКУПНО Пројекта ФМРОИ МИРЛ РС Брчко дистрикт (12+13+14)	Општине
	У току је реализација електрификације подручја са потврђеним повратком	У току је реализација електрификације ст. јед.	У току је реализација електрификације ст. јед.	У току је реализација електрификације ст. јед.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	Од наведеног броја у пет општина у току је реализација пројекта за електрификацију цде 45 ст. јединица (Фонд-1, Јукевац-1, Јацко-32, Равно-2, Рогатица-Б) као и И фаза пројекта за једну општину (Вишеград-48).	У наведених општина реализација је у току за свих 42 ст. јединица као и за И фазу пројекта у општини Равно (8 ст. јединица) и Фуло (8 ст. јединица).	По овом пројекту реализација је у јавни позив у месецу августу 2017. године. Очекује се одабир приоритетних пројеката приједлога.		Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката	Број пројеката
					У току је реализација пројекта за електрификацију престајтор пројекта у Столу (Одржани)	У току је реализација пројекта за електрификацију престајтор пројекта у Брчком (Одржани)	Пројекат реализација завршен у Столу (Брски)	У току је реализација пројекта за електрификацију престајтор пројекта у Столу (Брски)	У току је реализација пројекта за електрификацију престајтор пројекта у Столу (Брски)											

НАПОМЕНА:

ПРОЈЕКАТ У ТОКУ ЗП090П Од 119 пројеката до краја 2016. године завршено је 116 + 1 у току (Стопад). Недостигу два пројекта -2

ПРОЈЕКАТ У ТОКУ ЗП100П Од 312 пројеката до краја 2016. године завршено је 311 + 1 у току (Брчко).

ПРОЈЕКАТ ЗАВРШЕН ЗП130П Од 100 пројеката до краја 2016. године завршено је 97 + 2 у 2017. години. Један пројекат (Бихаћ) није била реализован

ПРОЈЕКАТ У ТОКУ ЗП140П Од 96 пројеката до краја 2016. године завршено је 91 + 4 у 2017. години + 1 у току